

ÇAĞDAŞ RESİM SANATINDA GÜÇ VE MÜCADELE: BOKSUN DİNAMİĞİ VE ESTETİĞİ

Mustafa Öztürk

Öğr. Gör. Dr., Selçuk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü, e-posta: mustafaozturk@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1302-2765.

Öztürk, Mustafa. "Çağdaş Resim Sanatında Güç ve Mücadele: Boksun Dinamiği ve Estetiği". ulakbilge, 93 (2024/3): s. 151–160. doi: 10.7816/ulakbilge-12-93-03

ÖZ

Boks, yalnızca fiziksel bir mücadele alanı olmaktan öte, insan bedeninin estetik sınırlarını zorlayan ve ruhsal çatışmaların dışavurumunu simgeleyen bir sanat formudur. Boksun bu özelliği, resim sanatında güçlü bir ilham kaynağı olmuştur. Ressamlar, boksörlerin mücadele anlarındaki yoğun duygusal ve fiziksel dinamikleri tuval üzerinde yeniden inşa ederek, hem sporcunun beden dilindeki estetik ifadeleri hem de içsel çatışmaları ve güçlü duyguları sanatsal bir yorumla görünür hale gelmiştir. Antik çağlarda başlayan boksun sanattaki temsilleri, fiziksel gücün ötesine geçerek insan ruhunun derin mücadelelerini ve bedeninin estetik dinamizmini görsel bir anlatımla sunmuştur. Boksun tarih boyunca resim sanatındaki güç, hareket ve estetikle olan ilişkisi önemli bir yer tutmuştur. Çağdaş sanatta boks konusunu ele alan sanatçılar, boksun şiddetli ve vahşi doğasını vurgularken, boksun estetik yapısına odaklanmış, boksörlerin fiziksel ve psikolojik mücadelelerini etkileyici biçimde resmetmişlerdir. Bu çalışmada, John Hoppner, Théodore Géricault, Willy Sluiter, George Wesley Bellows, Laura Knight, Alfred Reginald Thomson ve Tayfun Pirselimoglu gibi sanatçıların eserleri betimsel analizlerle incelenmiştir. Bu sanatçılar, boksun hareket dolu doğasını, ritmik yapısını ve insan bedeninin kas hareketlerini estetik bir perspektifle çalışmalarında yansıtmıştır. Sanat ve spor arasındaki ilişkiyi derinlemesine irdeleyen bu çalışma, boksun sanatta sadece bir mücadele aracı olarak değil, aynı zamanda estetik ve dinamik bir anlatım biçimi olarak nasıl ele alındığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Spor, Boks, Estetik, Resimde Hareket

Makale Bilgisi:

Geliş: 12 Şubat 2024

Düzeltilme: 9 Nisan 2024

Kabul: 10 Nisan 2024

© 2024 ulakbilge. Bu makale Creative Commons Attribution (CC BY-NC-ND) 4.0 lisansı ile yayımlanmaktadır.

Giriş

Sanat ve spor, her ikisi de performansa dayalı, toplum kültürüne ve insanlığa hizmet eden alanlar olup, profesyoneller tarafından mükemmeliyetçi bir arayışla hareket, uyum, estetik ve senkron gibi farklı biçim ve kavramlarla temsil edilir (Demirel İnal ve İnal, 2024).

Boks sporu, insanlık tarihinin en eski ve köklü sporlarından biri olarak M.Ö. 3000’li yıllardan itibaren Mezopotamya, Mısır ve Antik Yunan’da fiziksel gücün ve dayanıklılığın simgesi olmuştur (İslam & De, 2022; Crowther, 2007; Mohamed, 2020). Ancak boks, sadece fiziksel bir mücadele alanı olmanın ötesinde, estetik ve dramatik bir ifade biçimi olarak sanat dünyasında yerini almıştır (Yeomans & Holt, 2015). Boks, bir yandan sporcuların bedenleri üzerinden cesaret, dayanıklılık ve strateji gibi unsurları yansıtırken, diğer yandan ritmik hareketleri ve estetik duruşlarıyla sanata ilham kaynağı olmuştur (Scott, 2008). Bu nedenle, boksun sanatsal bir tema olarak ele alınışı, sanat ve spor arasındaki etkileşimi daha derinlemesine bir bakış açısıyla sunmuştur (Scott, 2019). Boksun sanattaki temsilleri, hem sporun fiziksel yönlerini hem de insan ruhunun içsel mücadelelerini yansıtan önemli bir anlatım aracı olarak öne çıkar. Pek çok sanatçı, boks estetik boyutlarıyla eserlerine yansıtmış; böylece boksörlerin mücadele anlarını hem fiziksel hem de ruhsal etkileriyle betimlemiştir. Sanatçılar, boksörlerin fiziksel çatışmalarını tasvir ederken, aynı zamanda bu sporun insan bedeni ve ruhu üzerindeki etkilerini etkileyici bir biçimde ifade etmişlerdir. Boks, kimi zaman şiddet ve vahşet içeren yönleriyle, kimi zaman ise estetik ve teknik açıdan ele alınarak sanatın çok yönlü bir teması haline gelmiştir. Théodore Géricault, George Bellows, Laura Knight, Alfred Reginald Thomson, ve Tayfun Pirselimoglu gibi sanatçılar, boksun sanattaki farklı perspektiflerini keşfetmiş; insan bedeninin estetik ve dinamik doğasını, boksörlerin kas yapılarından hareketlerine kadar detaylı bir şekilde yorumlamışlardır. Boksun resim sanatındaki temsilleri, bir yandan hareketin ve bedenin estetik potansiyelini vurgularken, diğer yandan da insan ruhunun çelişkili yanlarını, zafer ve yenilgi arasındaki ince çizgiyi sanatsal bir yorumla sunar.

Sanat dünyasında boks, hem fiziksel gücün hem de insan ruhunun derin çatışmalarının ifadesi olarak önemli bir tema olmasına rağmen, bu konuda yapılan akademik çalışmalar sınırlıdır. Özellikle Türk sanatında boks temasına dair yeterli araştırma bulunmamakta, bu da alanın önemli bir boşluğa sahip olduğunu göstermektedir. Bu çalışmanın amacı, boksun resim sanatındaki yerini inceleyerek, dünya ve Türk sanatındaki farklı temsillerini araştırmaktır. Boksun yalnızca bir spor olarak değil, aynı zamanda insanın sınırlarını zorlayan fiziksel ve ruhsal bir mücadele olarak sanattaki yansımalarını incelemek, çalışmanın ana hedefidir. Boksun estetik ve toplumsal bağlamlarda nasıl bir tema olarak ele alındığını değerlendirerek mevcut literatürdeki eksiklikleri doldurmayı amaçlamaktadır. Geçmişten günümüze farklı sanatçıların eserlerinden hareketle, boksun sanatsal ve estetik boyutlarını ortaya koymak ve bu temayı işleyen özgün yaklaşımları analiz etmek, çalışmanın temel amacıdır. Bu bağlamda çalışma, boksun sanatta nasıl temsil edildiğini ve sanatçılar tarafından nasıl farklı açılardan ele alındığını ortaya koyarak literatürdeki boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. Çağdaş ressamların eserlerinde boksun sanattaki yansımaları ele alınarak, sanat ve spor arasındaki ilişki betimsel içerik analizi ile kapsamlı bir şekilde incelenmiştir.

John Hoppner (1758–1810)

İngiliz portre ressamı olarak bilinir ve 18. yüzyıl sonlarında popüler bir sanatçıydı. Sanat anlayışında, özellikle aristokrasi ve yüksek sınıflara mensup figürlerin idealize edilmiş, zarif ve asil yönlerini tasvir etmeye özen göstermiştir. Hoppner’in eserlerinde güçlü bir romantizm etkisi bulunur; figürlerinde ışık, gölge ve estetik pozların kullanımıyla duygusal yoğunluk yaratmayı hedeflemiştir. O dönem İngiliz resminin önemli isimlerinden Joshua Reynolds’tan etkilenmiştir ancak kendine özgü bir zarafet ve incelik geliştirmiştir (Penny & Serres, 2009).

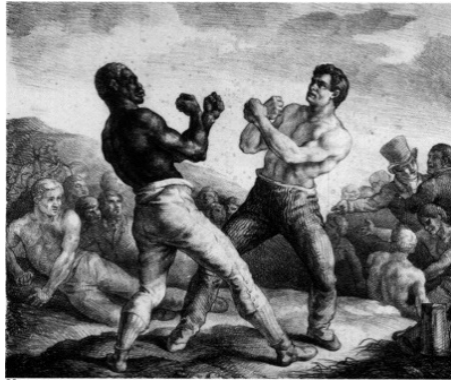

Resim 1. John Hoppner, Boksör Richard Humphreys, 1788 T.Ü.Y. 141,6 x 112,4 cm
Kaynak: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/436691>

John Hoppner'in 1788 tarihli Richard Humphreys portresi (Resim 1), boksun İngiltere'deki sosyal ve kültürel önemini yansıtan çarpıcı bir eserdir. Resimde, boksör Humphreys, güçlü ve kararlı bir duruşla izleyiciye poz verirken, kaslı anatomisi ve gard almış duruşu onun fiziksel gücünü ve cesaretini ön plana çıkarır. Arka plandaki pastoral manzara, sporcuyla vurgulamak için sade bir şekilde düzenlenmiş ve odağın tamamen figür üzerinde olmasını sağlamıştır. Hoppner'in ışık-gölge kullanımı, boksörün vücudundaki kas detaylarını belirginleştirir ve sporcuyla neredeyse bir kahraman figürü gibi yüceltir. Bu portre, boksun yalnızca bir spor değil, aynı zamanda sanatsal ve sosyal bir olay olarak kabul edildiği dönemi estetik bir şekilde temsil eder.

Théodore Géricault (1791–1824)

19. yüzyıl Fransız sanatının en önemli temsilcilerinden biri olup, romantizm akımının öncülerindendir (Whitney, & Géricault, 1997). Sanatında, yoğun duygusal ifadeler ve dramatik kompozisyonlar aracılığıyla insanlık durumuna dair derin incelemeler yapmıştır. Géricault, yalnızca tarihsel veya mitolojik sahnelerle değil, aynı zamanda modern toplumun sorunları ve spor aktiviteleriyle de ilgilenmiştir. Boks sahneleri, onun fiziksel güce duyduğu ilgiyi ve insan vücudunu ele alma yeteneğini yansıtırken, genellikle insanların zorlu mücadelelerini ve dayanıklılıklarını resmetmiştir. Bu eserlerde boksörlerin fiziksel mücadelesinin yanı sıra içsel çatışmalarını ve psikolojik durumlarını da vurgular, bu da Géricault'nun boks bir sporun ötesinde bir insanlık mücadelesi olarak gördüğünü gösterir (Mhaske et al., 2021).

Resim 2. Théodore Géricault boxers 1818, Dokuma kağıt üzerine litografi 35,2 x 41,8 cm
Kaynak: <https://www.artsy.net/artwork/theodore-gericault-boxeurs-the-boxers>

Géricault, kısa ömrüne rağmen Fransız sanatına kalıcı bir etki bırakmış, romantik akımın ruhunu güçlü bir şekilde yansıtmıştır. Géricault'nun 1818 tarihli boksörleri tasvir ettiği bu eserde (Resim 2), iki güçlü boksör arasındaki mücadele odak noktasıdır. Resim, açık havada gerçekleştirilen bir boks karşılaşmasını göstermektedir. Mücadele eden iki boksörden biri siyahi, diğeri beyaz tenli olarak resmedilmiştir. Her iki boksör de çıplak üst vücutlarıyla gardını almış görülüyor. Siyahi boksör hafifçe geriye doğru eğilirken, beyaz boksör ileriye doğru hamle yapıyor. İzleyici kitlesi, boks maçını yoğun bir ilgiyle izlemektedir. İzleyici arasında şapkalar ve çeşitli

kıyafetler dikkat çekiyor, bu da resimdeki insanların dönemin farklı kesimlerinden farklı sosyal sınıfları ve ifadeleri temsil etmektedir. Boksun sadece fiziksel bir mücadele değil, aynı zamanda dönemin sosyal yapıları ve sınıf farklarını temsil eden bir etkinlik olduğunu da ortaya koymaktadır.

Resim güçlü kontrastlarla doludur. Géricault, boksörlerin vücut hatlarını ve kas yapısını detaylı bir biçimde işleyerek, fiziksel güç ve direnci ön plana çıkarır. Her iki boksörün kaslarının gerilmesi, sahnenin heyecanlı yapısını güçlendirir. Géricault'nun çizgisel tarzı, hareketin enerjisini yakalamada etkili bir teknik olarak göze çarpar. Resimdeki en dikkat çekici öğelerden biri, figürlerin yoğun bir şekilde gölgelendirilmesi ve bu gölgelerin hareket etkisi yaratmasıdır. Her iki boksör de karşılıklı bir mücadele içindedir, ancak vücut dillerinden ve yüz ifadelerinden de anlaşılacağı üzere psikolojik bir gerilim ve dayanıklılık sergilerler. Arka plandaki izleyiciler daha az detaylandırılmış, bu da boksörlerin hareketine odaklanmayı sağlar. Géricault, bu eserde kompozisyonu özenle dengeler. Boksörler birbirine simetrik bir şekilde karşı karşıya gelirken, izleyici kitlesi de kompozisyonu dengeler. Resmin ortasında yer alan boksörler, sahnenin en dikkat çekici kısmını oluşturur, izleyici kitlesi ise bu ana hareketin etrafında ikinci planda kalır.

Willy Sluiter (1873–1949)

Hollandalı bir ressam ve grafik sanatçısı olarak özellikle gündelik yaşamı, kırsal ve sahil kasabalarını, işçi sınıfının mücadelesini konu alan eserleriyle tanınır. Sanat anlayışında **realizm** ve **empresyonizm** akımlarını birleştirerek, hem doğal manzaraları hem de sosyal olayları canlı ve detaylı bir biçimde resmetmiştir. Sosyal sınıflar arasındaki farklılıkları ve dönemin toplumsal yapısını yansıtan çalışmaları, halkın günlük yaşamına derin bir gözlem sunar. Ayrıca, portre çalışmaları ve yüksek sosyete figürlerini zarafetle işleyişiyle de dikkat çeker (Franits, 1998). Sluiter'in grafik sanatındaki başarısı, afiş tasarımı ve kitap illüstrasyonu gibi alanlarda da kendini gösterir.

Resim 3. Willy Sluiter, Joe Beckett ve Tommy Burns Mücadelesi 1920 K.Ü. kömür ve pastel, 75 x 100 cm.

Kaynak: <https://www.artnet.com/artists/willy-sluiter/joe-beckett-the-champion-boxer-MF8VZZma9tpLG5v0zB0WVA2>

Willy Sluiter, 1920 yılında Joe Beckett ve Tommy Burns Mücadelesi'ni resmetmiştir (Resim 3). Resimde iki boksör, profesyonel bir boks karşılaşmasında mücadele ederken görülür. Biri, diğerine sert bir yumruk atarak onu geriye doğru savurmuştur. Bu hareket, ringdeki şiddetli mücadelenin ortasında çarpıcı bir anı temsil eder. Arkada, ringin kenarlarında oturan izleyici kalabalığında şık kıyafetler içinde erkekler yer alır, bu da karşılaşmanın prestijli ve organize bir etkinlik olduğunu gösterir. Boks ringinin halatları ve hakem de dikkat çeker; hakem dikkatlice dövüşü izlemekte ve her an müdahale etmeye hazır bir görünüm vermektedir. Boksörlerin kaslı vücutları, spora verilen fiziksel emeği ve gücü yansıtırken, izleyici kitlesinin resmedilişi sporun sosyal yönüne de vurgu yapar.

Sluiter, bu eserde kompozisyonu dinamik bir şekilde kurgulamıştır. Boksörlerin hareketi ve pozisyonları, resme bir hareket hissi katar. Bir boksörün diğerine vurduğu yumruk, vücutların gerilmesi ve eğilmeleriyle güçlendirilmiş, bu da anın enerjisini ve şiddetini izleyiciye hissettirir. Fırça darbeleri hızlı ve güçlüdür; bu da dövüşün doğasına uygun bir tarz yaratır. Renk paleti ise oldukça sade tutulmuştur; boksörlerin vücutları, ringin beyaz zemininde belirgin bir şekilde öne çıkar. Arka plandaki izleyici kitlesi daha koyu renklerle işlenmiş ve daha az detaylandırılmıştır. Böylece sahnedeki hareket daha fazla vurgulanmıştır ve izleyenin dikkatin tamamen ringdeki mücadeleye yönelmesini sağlar. Işık, özellikle boksörlerin vücutlarının üstünde yoğunlaşmış, kas yapıları ve fiziksel gücü ön plana çıkarmıştır. Perspektif, izleyicinin kendisini ringin hemen kenarında hissetmesini sağlayacak şekilde ayarlanmıştır. Bu da izleyiciyi olayın içine çeker ve dövüşün gerilimini artırır. Figürlerin

büyük ve ön planda olması, izleyicinin gözlerini dövüşe odaklarken, sahnedeki gerilimi doğrudan hissetmesine olanak tanır.

George Wesley Bellows (1882–1925)

Amerikan sanatında Ashcan School olarak bilinen realist hareketin önemli bir temsilcisi olan Bellows, 20. yüzyıl başlarında Amerikan şehir hayatının, özellikle işçi sınıfının ve sıradan insanların çetin yaşam koşullarını resmetmeyi amaçlamışlardır (Schreiber, 2011). Bellows, şehir hayatı, sosyal eşitsizlik ve güç temalarını işlerken, eserlerinde sıkça insan bedeninin ve hareketin etkileyici anlarını yakalamayı başarmıştır. Özellikle boks temalı resimleri, Bellows'un fiziksel güç ile psikolojik gerilim arasındaki dinamikleri keşfetme konusundaki ustalığını ortaya koyar (Wolner, 2015).

Resim 4. **George Wesley Bellows** Dempsey ve Firpo Kardeşler Rövanşı, 1924, TÜYB., 129,5 x 160,6 cm.

Whitney Museum of American Art, New York.

Kaynak: <https://www.istanbulsanatevi.com/sanaticilar/soyadi-b/bellows-george-wesley/george-wesley-bellows-dempsey-ve-firpo-kardesler-rovansta-3495/>

Bellows'un boks maçları gibi dinamik sahneleri resmetmesi, onun şehirdeki şiddet dolu, kaotik ve gerilimli yaşamı gözler önüne sermesiyle paralellik taşır. Bu eserlerde boksörlerin bedensel gücü, kaslarının gerilmesi ile yüzlerindeki acı ve kararlılık izleyiciyi hem fiziksel hem de duygusal bir çatışmanın içine çeker. "Dempsey ve Firpo Kardeşler Rövanşı" adlı eseri (Resim 4), hareketli ve enerjik sahneleri gösteren çarpıcı bir örnektir. Resimde boksörlerden biri ring dışına düşerken, boksörlerin yalnızca bedensel bir mücadele içinde olmadığı, aynı zamanda hayatta kalma savaşı verdikleri görülür.

Bellows'un *Dempsey ve Firpo* tablosunda, boks ringinde yoğun bir mücadele anını işlenmiştir. Dempsey'nin ring dışına düştüğü sahne, çok güçlü bir hareket duygusu hakimdir. Odak noktasını boksörlerin oluşturduğu merkezi bir dengeye sahip kompozisyon kullanımıyla öne çıkar. Bu eserlerinde ışık ve gölge oyunlarını büyük bir ustalıkla kullanarak hareketin enerjisini güçlendirir. Merkezdeki denge, Firpo'nun Dempsey'e üstün geldiği pozisyonla sağlanırken, ışık kullanımı odak noktasını vurgular. Koyu renkler ve sıcak-soğuk ton kontrastı sahnenin gerginliğini artırır, seyircilerin vücut dili ise hareketi destekler. Detaylı kas yapıları ve giysi dokuları ile gerçekçi bir doku hissi yaratılmış, üç boyutlu bir atmosfer oluşturulmuştur. Tüm bu unsurlar, tabloya izleyiciyi içine çeken güçlü bir etki kazandırır. İnsan figürlerinin orantısı gerçeğe uygun olarak yapılmıştır. Resim, etkileyici bir alan derinliği kullanımı ile dikkat çeker. Ön planda yer alan boksörler ve seyirciler ayrıntılı işlenmişken, arka plandaki figürler daha soyut bırakılarak üç boyutlu bir derinlik algısı yaratılmıştır. Perspektif açısından, izleyicinin göz seviyesinde çizilen sahne, tabloyu izleyene sanki oradaymış hissi verir.

Laura Knight (1877–1970)

İngiliz sanatının önde gelen figürlerinden biri olarak, gerçekçi ve figüratif çalışmalarıyla tanınan bir sanatçıdır. Sanat anlayışında, insan figürü, sahne sanatları, toplumsal yaşam ve sosyal adalet temaları ön plandadır (Nunn, et al., 2006). Sahne arkası dünyasını yansıtan, figürlerin hareket halindeki duruşları ve bedeninin estetiğini öne çıkaran eserleriyle, dikkat çekici bir yaklaşım sergilemiştir. Eserlerini gerçekçilik, figüratif zarafet, toplumsal duyarlılık ve hareketin estetiği üzerine kurgulamış, insanın içsel gücü ve yaşam mücadelesine sanatsal bir bakış getirmiştir (Paliy, 2021).

Resim 5. Laura Knight, Boxers, 1919 T.Ü.Y.B. 304x365 cm Kanada Savaş Müzesi
<https://www.stivesart.info/cornish-artists-and-authors-at-war-1914-9/>

Laura Knight, 1918 tarihli **Boxers** adlı eseri (Resim 5), boks kadın bakış açısıyla ele alarak sporun sadece erkekler dünyasına ait olmadığını ve evrensel bir sanatsal tema haline gelebileceğini göstermiştir. Ringde dövüşen boksörlerin etrafında askeri kıyafetli izleyiciler; dövüşün askeri bir alanda ve dövüşçülerinde asker olabileceği izlenimini vermektedir. Knight, boksörlerin teknik becerilerini, vücut hatlarındaki zarafeti ve hareketlerindeki uyumu ustaca resmederek, izleyiciye boksun fiziksel şiddetinin yanı sıra estetik yönlerini de ortaya koymuştur. Bu yaklaşımla, boksörlerin ringdeki hareketlerini bir dans performansı gibi yansıtmış, gücün yanında inceliği ve dengeyi de vurgulamıştır. Kadın bir sanatçı olarak, boksun sert doğasını sanatsal bir perspektifle ele alarak sporcuların zarif ve uyumlu hareketlerini ön plana çıkaran bir bakış açısı sunmuş ve böylece boks sanat dünyasında estetik bir tema olarak işlemeyi başarmıştır. Knight'ın genel sanat anlayışı, insan vücudunun güzelliğini ve hareketin dinamizmini keşfetmeye yönelik derin bir ilgi ile şekillenmiştir.

Laura Knight'ın **Boxers** adlı eserinde, renk, ışık, gölge ve kompozisyon unsurları büyük bir ustalıkla kullanılarak boksun hem fiziksel hem de estetik boyutları vurgulanmıştır. **Renk paleti** doğal ve dengelidir; açık gökyüzünün mavi ve beyaz tonları, boksörlerin çıplak bedenleriyle güçlü bir kontrast oluşturur. Şortlarındaki koyu renkler (siyah ve kırmızı), figürlerin dinamik duruşlarını daha da belirgin hale getirir. **Işık ve gölge** kullanımı, boksörlerin kaslı vücutlarını öne çıkararak onları izleyiciye sunar. Özellikle kas detayları ve yüz ifadeleri, güçlü ışıkla vurgulanırken gölgeler derinlik katar. **Kompozisyon** açısından, boksörler ringin merkezinde yer alır ve izleyicinin dikkati tamamen onların mücadelesine çekilir. Arka plandaki izleyici kitlesi ve gökyüzü daha az detaylandırılmış, bu da figürlerin ön plana çıkmasını sağlar. Sahnedeki hareket, boksörlerin pozisyonları ve vücut dillerinde güçlü bir şekilde hissedilir.

Alfred Reginald Thomson (1894–1979)

İngiliz ressam ve savaş sanatçısı olan Alfred Reginald Thomson, özellikle portre çalışmalarıyla tanınmış ve savaş dönemi İngiltere'sinin önemli figürlerinden biri olmuştur. Thomson'un sanatı, realist bir yaklaşıma sahip olmakla birlikte, figüratif resim ve sosyal sahneleri yansıtmalarıyla dikkat çeker (Helmreich, 2013). Sanat anlayışı, insan figürüne, toplumsal olaylara ve günlük yaşamın gerçeklerine odaklanmıştır; özellikle savaşın ve sporun insan üzerindeki etkilerini işlerken duygusal derinliği ön planda tutmuştur. Thomson, spor temalı eserleriyle de bilinir, özellikle **boks** konusundaki çalışmaları dikkat çeker. Sporcuların fiziksel gücünü ve mücadelesini realist bir bakış açısıyla tasvir ederken, hareketin ve insan anatomisinin estetiğini de yansıtır. Spor sahnelerinde genellikle hareketin ve anın dinamizmini yakalamaya çalışmış, sporun sadece fiziksel bir mücadele olmadığını, aynı zamanda insanın içsel mücadelesini de simgelediğini göstermiştir (Scott, 2019).

Resim 6. Alfred Reginald Thomson, London Amateur Championships, 1948. Özel Koleksiyon, Kaynak: <https://www.bridgemanimages.com/en/thomson/the-london-amateur-boxing-championship-held-at-the-royal-albert-hall-1948-oil-on-canvas/oil-on-canvas/asset/8610146>

Thomson'ın 1948 yılında **London Amateur Championships** adlı eserinde (Resim 6), boksun fiziksel ve gösteri boyutu ele alınmıştır. Resmin merkezinde, ringde birbirleriyle mücadele eden iki boksör yer alırken, etraflarındaki kalabalık izleyici kitlesi sahnenin bir gösteri havasında sunulmasını sağlar. Gösterişli bir mekânın lüks localarına oturan izleyiciler, sahnenin prestijini vurgularken, yukarıdan gelen güçlü spot ışıkları tüm dikkati boksörlere çeker.

Etkileyici bir kompozisyonla dikkat çeken eserde, ışıkların odaklandığı ring, merkezi bir şekilde vurgulanırken, etrafını saran kalabalık ve sahneye doğru yükselen tiyatro salonu detayları, derinlik hissini güçlendirir. Işık kullanımında, ring üzerindeki yoğun parlaklık ve çevredeki loş tonlar arasındaki kontrast, sahnenin heyecanını ve enerjisini izleyiciye yansıtır. Renklerde kullanılan sıcak tonlar, mekana hem nostaljik bir atmosfer hem de görkem katarken, ringin kırmızı ve boksörlerin beyaz kostümleri odak noktası olarak belirginleşir. Oranlar ve perspektif, izleyiciyi adeta o gösteri salonunda bulunuyormuş gibi hissettirir, sahneyi izleyiciyle bütünleştiren bir yapı sunar.

Tayfun Pirselimoglu (1959-)

Türkiye'nin önde gelen çok yönlü sanatçılarından biridir ve sinema, resim, edebiyat ve senaryo yazarlığı gibi birçok alanda eserler vermektedir. Pirselimoglu tüm alanlarda benzer temaları işler. Sanat genellikle insanın içsel çatışmalarına, yalnızlık hissine ve melankolik bir atmosfere odaklanır. Özellikle, varoluşsal sorgulamalar, yalnızlık ve ölüm gibi konuları ele almaktadır. Resim sanatında da bu temaları etkili şekilde işleyerek, kalıcı olma ve insanın ruhsal derinliklerini ortaya koyma amacı güttüğü ifade ettiği görülmektedir (Öztürk & Bütev, 2017; Kabadayı, & Öztürk, 2018). Çalışmalarının temelinde bireyin içsel dünyası, yalnızlığı ve çevresine karşı yabancılaşmasını işleyen figüratif anlatımlar yer alır. Bu figüratif anlatımlarda yalnız karakterler ve izole mekânlar dikkat çeker ve izleyiciyi insanın iç dünyasını derinlemesine keşfetmeye davet eder. Pirselimoglu'nun genel sanat anlayışı, insanın ruhsal derinliklerini ve duygusal durumlarını yansıtırken, minimal mekân tasarımıyla içsel yalnızlık ve yabancılaşma temalarını güçlü bir şekilde işler (İlhan, 2020). Sanatçının eserleri, figürlerin duygusal gerilimlerini ve psikolojik durumlarını semboller aracılığıyla sunarak bireyin varoluşsal mücadelesini estetik bir yaklaşımla görünür kılar.

Resim 7. Tayfun Pirselimoglu, Boxing Match, 2024, Mixed media on paper, 63,5 x 51 cm.

Kaynak: <https://istanbulconcept.com/en/artists/tayfun-pirselimoglu.html>

Tayfun Pirselimoglu'nun Boxing Match adlı eserinde (Resim 7) mekan, ışık ve gölge kullanımı, eserin dramatik etkisini artıran önemli unsurlar olarak öne çıkıyor. Eserin genelinde oldukça minimal bir mekân kurgusu mevcuttur. Boks ringi dışında belirgin bir çevresel detay bulunmamaktadır. Eserde koyu kırmızı bir mekânsal boşluk içinde kırmızı ringin üzerinde iki boksör arasında hakemi sembolize eden bir çizim bulunmaktadır. Boksör ve ringin çizimleri beyaz renkten oluşmaktadır. Bu tercih, izleyicinin dikkatini tamamen ringdeki figürlere ve onların arasındaki sembolik çatışmaya yönlendirmek amacı taşıyor olabilir. Mekânın belirsizliği, insanın içsel mücadelesini temsil eden soyut bir alan olarak yorumlanabilir.

Renk paleti koyu ve kasvetli tonlardan oluşur, bu da eserlerinde güçlü bir melankoli duygusu yaratır. Gölge ve ışık kullanımıyla figürler arasında derin bir ayrım yaratır. Bu da figürleri çevrelerinden kopuk ve yalnız gösterir. Işık ve gölge kullanımı ise oldukça etkileyici. Zemin ve arka plan, koyu kırmızı ve kahverengi tonlarla gölgelenmiş, bu da figürleri daha belirgin hale getirerek kontrast etki yaratmış. Gölgeler ve koyu renkler, sahnede bir derinlik hissi oluşturarak izleyiciye izole ve kapalı bir mekan izlenimi veriyor. Ringin etrafındaki yoğun gölgelendirme, aynı zamanda sahnede bir yalnızlık ve soyutlanmışlık hissi uyandırıyor. Bu durum, boksörlerin karşılaşmasını sadece fiziksel bir mücadele olarak değil, daha geniş ve evrensel bir insanlık çatışması olarak okumamıza olanak sağlıyor. Kompozisyon, basit ama etkili bir düzenlemeye sahiptir. Boksörler ringin iki tarafına yerleştirilmiş ve dengeli bir şekilde konumlandırılmışlar. Ancak, merkezdeki küçük figür ya da nesne, bu dengeyi kırarak esere bir çeşit düzensizlik ve belirsizlik katıyor. Bu kompozisyonel tercih, eserdeki çatışmanın sadece iki taraf arasında olmadığını, daha derin ve karmaşık bir boyuta sahip olduğunu işaret ediyor.

Sonuç

Boks, tarih boyunca yalnızca fiziksel bir mücadele olarak değil, aynı zamanda insanın içsel çatışmalarını ve zafer-yenilgi arasındaki ince çizgiyi simgeleyen estetik bir tema olarak sanatta önemli bir yer edinmiştir. Bu çalışma, boksun resim sanatındaki çok yönlü temsilini inceleyerek, sanatçıların boksörlerin hareket dinamiklerini ve estetik yönlerini nasıl ele aldığını ortaya koymuştur. Boks, ressamlar için yalnızca bir mücadele değil, aynı zamanda insan bedeninin estetik sınırlarını zorlayan ve ruhsal derinlikleri yansıtan bir sanat formu olmuştur. Ressamlar, boksörlerin kas hareketlerinden ve vücut dillerinden yola çıkarak, onların içsel yoğunluklarını ve fiziksel güçlerini estetik bir kompozisyon içerisinde somutlaştırmıştır.

Eserleri incelenen sanatçılar, boksun sanattaki farklı perspektiflerini etkileyici bir şekilde yansıtmışlardır. Théodore Géricault'nun etkileyici ve güç odaklı eserleri, Laura Knight'ın boksu zarif bir dans gibi ele alan yaklaşımları, boksun hem fiziksel hem de estetik boyutlarını gözler önüne sermektedir. Bu sanatçılar, boksun ritmik yapısını, figürlerin hareketlerini ve kas detaylarını belirginleştirerek, boksun görsel bir estetik ifade olarak nasıl yeniden üretildiğini ortaya koymuştur. Boksörlerin hareketleri ve duruşları, hem fiziksel güç mücadelesini hem de bu sporun sanatsal zarafetini bir arada sunar; böylece boks, hem bir mücadele hem de estetik bir tema olarak izleyiciye aktarılır.

Türk sanatında boks teması daha sınırlı bir ilgi görse de, Tayfun Pirselimoglu gibi sanatçılar boks bireysel ve toplumsal mücadelelerin simgesi olarak ele almış ve bu temanın sanatsal ve akademik anlamda daha fazla ön plana çıkmasını sağlamıştır. Pirselimoglu'nun eserleri, boksun fiziksel şiddetinin yanı sıra estetik inceliğini de öne çıkarmış, boksun sanatta hem hareket hem de estetik bir olgu olarak işlenebileceğini göstermiştir. Bu bağlamda,

makale Türk sanat literatüründeki boşlukları doldurmayı ve boksun sanatta çok yönlü bir tema olarak ele alınışını yeni bir perspektifle değerlendirmeyi hedeflemiştir.

Sonuç olarak, boksun sanattaki temsili, yalnızca bir güç mücadelesi olarak değil, aynı zamanda hareketin ritmik yapısını ve estetik potansiyelini ortaya çıkaran bir sanatsal ifade biçimi olarak ele alınmıştır. Boksun sanattaki bu temsili, fiziksel mücadelenin ötesine geçerek bireyin ruhsal çatışmalarını ve varoluşsal sorgulamalarını estetik bir derinlikle yansıtır. Bu etkileşim, hem sanatsal hem de akademik çalışmalarda önemli bir tema olarak gelecekte de ilham vermeye devam edecektir.

Kaynaklar

- Crowther, N. (2007). Sport in Ancient Times. <https://doi.org/10.5860/choice.44-6906>.
- Demirel İnal, E. A., & İnal, R. (2024). Sport and Art. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 26(2), 275-281. <https://doi.org/10.15314/tsed.1464330>.
- Deveci, A. (2017). İran Ve Osmanlı Minyatüründeki Savaş Ve Mücadele Sahnelere Mukayeseli Bir Bakış. *Journal of International Social Research*, 10(48).
- Franits, W. (1998). Looking at seventeenth-century Dutch art: Realism reconsidered. *The Eighteenth Century*, 29, 811. <https://doi.org/10.2307/2543702>.
- Helmreich, A. (2013). David Croal Thomson: The Professionalization of Art Dealing in an Expanding Field. *Getty Research Journal*, 89-100. <https://doi.org/10.1086/grj.5.41825349>.
- İlhan, N. (2020). Tayfun Pirselimoglu'nun Otel Odaları ve Çölün Öbür Tarafı Adlı Öykü Kitaplarında Kafkaesk Unsurlar. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 259-277. <https://doi.org/10.14222/Turkiyat4394>.
- İslam, M., & De, A. (2022). Ancient Boxing: A Narrative Discussion from Archaeological and Historical Evidences. *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine*. <https://doi.org/10.26773/mjssm.220909>.
- Kabadayı, L., & Öztürk, S. (2018). Yol Kenarı Filmi Üzerine Yönetmen Tayfun Pirselimoglu ile Söyleşi. *SineFilozofi*, 4(1), 311-335. <https://doi.org/10.31122/sinefilozofi.439335>.
- Mhaske, S., Sharma, D., Thapliyal, R., Gericault, T., Delacroix, E., Turner, J., & Fuseli, E. (2021). Romanticism and Art: An Overview. *Webology*. <https://doi.org/10.29121/web/v18i3/25>.
- Mohamed, F. (2020). Early Evidence of Boxing in Ancient Egypt and Mesopotamia: A Comparative Study. *Shedet*. <https://doi.org/10.36816/Shedet.2020.137664>.
- Nunn, P., Bell, V., John, G., Knight, L., Gallery, D., Gallery, L., & Gallery, A. (2006). From Victorian to modern: Innovation and tradition in the work of Vanessa Bell, Gwen John, and Laura Knight. <https://doi.org/10.5860/choice.44-6641>.
- Paliy, A. (2021). Peçeteler Konuşabilseydi: Ballets Russes'ta Kadınların Eylem Çizimleri. *Feminist Modernist Çalışmalar*, 4, 300-314. <https://doi.org/10.1080/24692921.2021.1995642>.
- Penny, N., & Serres, K. (2009). Duveen's French frames for British pictures. *The Burlington Magazine*, 151, 388-394.
- Öztürk, S., & Bütev, S. (2017). Tayfun Pirselimoglu ile Söyleşi. *SineFilozofi*, 2(3), 220-229.
- Schreiber, R. (2011). George Bellows's Boxers in Print. *The Journal of Modern Periodical Studies*, 1, 159-181. <https://doi.org/10.5325/JMODEPERISTUD.1.2.0159>.
- Scott, D. (2008). The Art and Aesthetics of Boxing. <https://doi.org/10.5860/choice.46-6271>.
- Scott, D. (2019). Boxing and Art. *The Cambridge Quarterly*, 48, 303-323. <https://doi.org/10.1093/camqtly/bfz024>.
- Soydan, F. (2019). Çağdaş Türk Resim Sanatında Dijital Unsurlar. *Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*.
- Whitney, W., & Gericault, T. (1997). *Gericault in Italy*. Yale University Press. ISBN: 0300068034.
- Wolner, E. (2015). George Bellows, Georg Simmel, and Modernizing New York. *American Art*, 29, 106-121. <https://doi.org/10.1086/681650>.
- Yeomans, M., & Holt, J. (2015). Purposive/Aesthetic Sport: A Note on Boxing. *FairPlay: Revista de Filosofía, Ética y Derecho del Deporte*, 3, 87-95.

POWER AND STRUGGLE IN CONTEMPORARY PAINTING: BOXING DYNAMICS AND AESTHETICS

Mustafa Öztürk

ABSTRACT

Boxing is not only a physical struggle, but also an art form that pushes the aesthetic limits of the human body and symbolizes the expression of spiritual conflicts. This characteristic of boxing has been a powerful source of inspiration for painting. By reconstructing the intense emotional and physical dynamics of boxers' moments of struggle on canvas, painters have made visible both the aesthetic expressions in the athlete's body language and their inner conflicts and strong emotions through an artistic interpretation. The representations of boxing in art, which began in ancient times, have gone beyond physical strength and presented the deep struggles of the human spirit and the aesthetic dynamism of the body in a visual expression. Boxing's relationship with power, movement and aesthetics has played an important role in painting throughout history. In contemporary art, artists who deal with the subject of boxing emphasize the violent and brutal nature of boxing, focus on the aesthetic structure of boxing, and depict the physical and psychological struggles of boxers in an impressive way. In this study, the works of artists such as John Hoppner, Théodore Géricault, Willy Sluiter, George Wesley Bellows, Laura Knight, Alfred Reginald Thomson and Tayfun Pirselimoglu are analyzed descriptively. These artists have reflected the dynamic nature of boxing, its rhythmic structure and the muscular movements of the human body in their works with an aesthetic perspective. This study, which examines the relationship between art and sports in depth, reveals how boxing is handled in art not only as a means of struggle, but also as an aesthetic and dynamic form of expression.

Keywords: Art, Sport, Boxing, Aesthetics, Movement in Painting